

рамках навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень», що входить до освітньої програми підготовки магістрів спеціальності «Середня освіта (Інформатика)», значно пришвидшує процес підготовки магістерської роботи і впливає на якість результатів досліджень.

Список використаних джерел

1. Кузьмінська О. Г. Засоби підтримки життєвого циклу наукового дослідження: цифровізація наукової комунікації та рекомендації магістрам. *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету»*, (10). С. 103–115.
2. Kuzminska O. H., Mazorchuk M. S., Barna O. V., Sydorenko S. Bibliometric analysis in determining the research directions of early career researchers. *Information Technologies and Learning Tools*, 91(5). P. 113–129.
3. Salganik M. J. *Bit by bit: Social research in the digital age*. Princeton, NJ : Princeton University Press.

НАВЧАННЯ НАВИЧКАМ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ: У КЛАСІ, НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ТА В СПІЛЬНОТІ

Грушко Роман Сергійович

аспірант спеціальність 011 Освітні педагогічні науки,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
grushko.nat@gmail.com

Навчання цифровій грамотності є надзвичайно важливим у наш час. Цифрові та технологічні навички зараз є основною складовою повсякденного життя. Вони використовуються щодня вдома, у школах, на робочому місці та в суспільстві. Навчання навичкам цифрової грамотності є важливим, оскільки ці навички швидко стають необхідними для досягнення успіху в сучасному світі. Тому, ми – педагоги, батьки та учні повинні спільно працювати, щоб сприяти забезпеченню рівного доступу до цифрових технологій для всіх, надаючи усім рівні можливості для участі у житті суспільства як цифрових громадян.

Цифровим навичкам навчають у освітніх закладах, щоб підготувати молодь до трудового життя. На робочому місці, щоб допомогти дорослим адаптуватися до мінливих технологічних умов, і в громаді, щоб допомогти громадянам покращити життя для себе та один одному.

Розглянемо базові навички для навчання учнів.

Онлайн-безпека та конфіденційність. Незалежно від того, які уроки ми проводимо в класі, жоден не буде таким цінним, як навчання учнів, як залишатися безпечним і приватними в Інтернеті. І таке навчання слід проводити якомога раніше. Коли учні починають користуватися послугами глобальної мережі. Для них надзвичайно важливо навчитися захищати себе інформаційно та захистити свою конфіденційність в Інтернеті. В мережі є багато речей, які можуть завдати їм шкоди, якщо вони не поінформовані про те, як їм протистояти [5].

Розпізнавання небезпек. Здатність учнів розпізнавати, що може завдати їм шкоди в Інтернеті чи цифрових службах, якими вони користуються, також дуже важливо. Вони не можуть захистити себе, якщо не розуміють, як розпізнати, коли щось в Інтернеті може становити для них загрозу.

Безпечне спілкування. Отримання цифрових навичок відкриває багато нових шляхів для онлайн-спілкування. Однак переконатися, що це спілкування безпечне, також дуже важливо. Потрібно бути впевненим, що учні знають, чи їхні повідомлення захищені, зашифровані, перш ніж погодитися на використання будь-якої служби обміну повідомленнями або комунікаційної платформи.

Розпізнавання реклами, спрямованої на дітей. В Інтернеті є мільйони оголошень, спрямованих саме на дітей. Деякі з них можуть бути шахрайством, прикриттям для вірусів чи інших шкідливих програм або іншими способами змусити дитину зробити щось без схвалення опікуна. Діти виходять в інтернет все раніше і раніше, тому дуже важливо, щоб вони розуміли, коли медіаповідомлення спрямоване саме на них [6].

Згода батьків. Діти повинні знати, скільки веб-сайтів і послуг, якими вони користуються, вимагатимуть згоди батьків на їх використання, перш ніж вони почнуть ними користуватися. Чим раніше це буде зрозуміло, тим безпечнішими будуть діти в Інтернеті.

Інтернет-етикет. Інтернет-етикет (або скорочено «мережевий етикет») – це набір вказівок щодо того, як правильно взаємодіяти з іншими під час перебування в мережі. Не засвоївши важливості шанобливого ставлення до інших в Інтернеті, деякі діти можуть скористатися перевагами анонімності Інтернету, щоб залякувати або переслідувати інших. Навпаки, іншим дітям може бути важко впоратися з такими онлайн-атаками [4].

Встановлення належних способів взаємодії з іншими в Інтернеті слід навчати дітей до того, як вони почнуть використовувати інструменти спілкування в Інтернеті, такі як веб-сайти соціальних мереж, мобільні програми обміну повідомленнями або програмне забезпечення для відеоконференцій. Важливо, щоб вони знали, як шанобливо поводитися з іншими людьми в Інтернеті, незалежно від того, чи є вони друзями зі школи чи незнайомцями.

Коли ми навчаємо дітей на рівні початкової школи, вони матимуть різні рівні здібностей. Дехто не мав контакту з технологіями через низку факторів, тоді як інші виростили з постійною присутністю технологій у своїх домівках. Управління таким середовищем може бути складним, особливо тому, що деякі учні не матимуть засобів для практики та вдосконалення своїх навичок, коли вийдуть із класу, тоді як інші будуть. Хоча деякі діти матимуть базові навички, вони можуть не розуміти багатьох концепцій безпеки, які були перераховані вище. Їхні навички необхідно формувати в поєднанні з цими важливими поняттями, щоб забезпечити безпеку в Інтернеті молодих людей протягом усього життя [3].

Розглянемо базові навички для навчання цифровій грамотності на робочому місці.

Онлайн професіоналізм. Працівникам будь-якої професії важливо знати, як орієнтуватися в цифровому просторі, але їм також важливо знати, як розділити особисте та ділове життя – в Інтернеті більше, ніж деінде. Хоча це може бути складним завданням, ми можемо допомогти, досліджуючи найкращі способи інтеграції технологій у робочий простір, залишаючись при цьому професійними.

Підтримання репутації компанії. Також важливо навчити співробітників правильному поведженню в цифровому світі. Навіть щось таке просте, як електронний лист, є відображенням компанії, і важливо, щоб співробітники це розуміли. Потрібно розуміти, що вплив того, що працівники публічно говорять і роблять в Інтернеті, може бути настільки ж значним для підтримки репутації їхньої компанії, як і їхні дії в реальному житті. І це надзвичайно важливо для педагогічних колективів [2].

Захист даних, доступ до них і обмін ними. Усім співробітникам слід пояснити, як зберігаються дані організації. Вони повинні повністю розуміти, як захистити конфіденційну інформацію, щоб запобігти втраті даних. Також важливо, щоб працівники розуміли, коли доцільно ділитися даними, а коли інформацію потрібно поширювати лише серед тих, хто залучений до організації.

Онлайн співпраця з колегами. Навчитися функціонувати в цифровому просторі як частина команди, зараз є ключовим компонентом багатьох робочих місць. На щастя, є багато способів, якими колеги можуть працювати один з одним через інтернет над тими самими поточними проектами стільки, скільки їм потрібно.

Навчання цифрової грамотності в громаді

Рівний доступ і можливості. Навіть, якщо, члени спільноти, безсумнівно, матимуть різні рівні навичок цифрової грамотності, все одно слід сприяти рівному доступу до цифрових технологій і можливостям із ними. Важливо, щоб будь-яка програма цифрової грамотності, яку ми реалізуємо, визначала прогалини в доступі до цифрових технологій і працювала над їх усуненням. Важливо також, що ті, хто не мав можливості вирости з технологіями, все ще здатен навчатися, маючи відповідні ресурси та трохи мотивації.

Залучення та покращення спільноти. Навчання цифровій грамотності може мати великий вплив на спільноту. Поширення знань про цифрові навички може допомогти будь-якій спільноті просувати ініціативи та згуртувати колектив. Це також може просто допомогти створити у членів спільноти відчуття єдності, збільшуючи кількість шляхів, якими вони можуть спілкуватися.

Покращити життя членів громади. Є багато способів, за допомогою яких люди у громаді можуть покращити своє життя, набувши технологічних навичок. Їхній досвід вдома, на роботі та в школі можна покращити багатьма способами. Крім того, спільнота в цілому може навчитися краще спілкуватися, працювати разом і використовувати як нові, так і наявні ресурси [1].

Цифрова освіта важлива для всіх, так само як і розробка ефективної програми для її підвищення. Існує багато програм та ініціатив, спрямованих на покращення цифрових навичок через навчання цифровій грамотності. Цифрові компетентності – це базова річ, без якої неможливо уявити ефективну роботу сучасного вчителя. В умовах періодичних локдаунів і карантинів саме цифрові технології дають змогу не зупиняти навчання, а безпечно продовжувати його. Тому сьогодні цифрова грамотність для вчителя та учнів стає пріоритетом. Отже, кожна людина як представник інформаційного суспільства для забезпечення себе від

можливих інформаційних загроз має володіти певним рівнем цифрової грамотності.

Список використаних джерел

1. Бегун А. В. Інформаційна безпека: навч. Посіб. Київ: КНЕУ, 2008. 280 с.
2. Богуш В. М. Теоретичні основи захищених інформаційних технологій: навч. посіб./В. М. Богуш, О. А. Довидьков, В. Г. Кривуца. Київ: ДУІКТ, 2010. 454 с.
3. Кудлай В. О. Цифрова грамотність особистості в контексті розвитку інформаційного суспільства. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: філософія, культурологія, соціологія, вип. 10. 2015. С. 97–104.
4. Морзе Н. В., Кочарян А. Б. Модель стандарту ІКТ-компетентності викладачів університету в контексті підвищення якості освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. № 5.2014. С. 27–39.
5. Овчарук О. В. Інформаційно-комунікаційна компетентність як предмет обговорення: міжнародні підходи. Київ, Україна: Атіка, 2014. С. 7–16.
6. Петухова Л. Є. Інформатична компетентність майбутнього фахівця як педагогічна проблема. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2000. С. 41–45.

ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ВЕБДИЗАЙНУ В ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Карабін Оксана Йосифівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
karabin@tnpu.edu.ua

Петрів Христина Богданівна

магістрантка спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
petriv_hb@fizmat.tnpu.edu.ua

Досягнення нової суспільно-політичної системи України у сфері освіти не можливо не оцінити, проте якість навчання все ще не відповідає вимогам часу. Саме тому постає необхідність в реформуванні та модернізації системи освіти в Україні. Для подолання економічної кризи, збереження незалежності, побудови демократичної правової держави та досягнення рівня високорозвинених країн, державі потрібні, творчі та здібні випускники закладів загальної середньої освіти. Зазначені вимоги визначають необхідність у формуванні компетентнісних знань, вмінь та навичок із навчальних дисциплін. Тому освітянам варто активно реагувати на потреби суспільства та забезпечувати розвиток освічених та компетентних здобувачів освіти, активізувати навчально-творчу їх діяльність. Цьому найкраще сприятиме впровадження в освітній процес активних методів, дидактичних закономірностей, принципів та форм навчання.

Активні методи навчання – це методи, які активізують навчально-пізнавальну діяльність здобувачів освіти, спонукаючи їх до активної інтелектуальної та практичної діяльності в процесі засвоєння освітнього матеріалу. Концепція активного навчання існує з початку 1990-х років. Даний термін охоплює багато різних підходів, проте його основною суттю є «орієнтація на учня». Головною